

Projektas „OnlineHE“

Praktinės priemonės nuotoliniam mokymui integruoti aukštojo mokslo studijų programose

Aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo (meno) darbuotojų, mokomosios medžiagos kūrėjų gebėjimų integruoti e. mokymąsi į mokymo programas stiprinimas

1 modulis: e. mokymasis, naujausios technologijos: e.mokymosi teoriniai pagrindai/ internetinių kursų kūrimo ir plėtojimo metodai

1 modulio apžvalga

Šioje temoje aptariami e. mokymosi ypatumai, nauda aukštajam mokslui, iššūkiai, e. mokymosi teorijų taikymas internetiniuose kursuose.

- **Teorinė dalis:** 3 temos – 50 min
- **Praktinė dalis:** veikla grupėse – 40 min

Mokymosi pasiekimai

Žinios

- Apibrėžti e. mokymąsi, jo privalumus ir trūkumus
- Įvardyti studentų ir mokymo lektorių tipus internetinėje aplinkoje
- Įvardyti mokymosi teorijas

Įgūdžiai

- Paaiškinti įvairius e. mokymosi elementus
- Nustatyti skirtingus besimokančiųjų tipus ir nuspręsti, kuris iš jų yra būdingas Jūsų dalykui
- Apibūdinti pagrindines mokymosi teorijas ir aptarti jų svarbą e. mokymuisi

Gebėjimai

- Mokyti dalyvius parengti geriausias internetinius kursus
- Savarankiškai nustatyti besimokančiųjų tipus, juos derinti kuriant internetinius kursus
- Paaiškinti mokymo dalyviams, kaip mokymosi teorijų pasirinkimas padeda tiksliau apibrėžti mokymo programos rengimą ir įgyvendinimą

Temų apžvalga

- 1 tema: **Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai**
- 2 tema: **Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje**
- 3 tema: **Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka**

1 tema: Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai

Kas yra elektroninis mokymasis?

Elektroninis mokymasis – tai mokymasis internetu pasitelkiant naujas informacijos ir daugialypės terpės technologijas ir sudarant galimybes dalyvauti mokymosi programoje netradiciniu būdu.

1 tema: Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai

E.mokymosi privalumai

- Prieiga prie informacijos realiuoju laiku iš bet kurios vietos ir bet kuriuo metu.
- Į studentą orientuotas modelis.
- Nepatiriamos kelionės išlaidos ir nestabdoma įprasta profesinė veikla.
- Dalyviai bendradarbiauja ir mokosi dirbti kartu.
- Išlikimas yra didesnis nei tradiciniame mokyme.
- Mokymasis yra socialinis veiksmas ir dirbdami kartu mokomės geriau.
- Medžiaga parengta atsižvelgiant į besimokančiojo turimas žinias ir patirtį.
- Dėstytojas gali dirbti su daug didesniu besimokančiųjų skaičiumi nei tradiciniame mokyme.

1 tema: Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai

E. mokymosi trūkumai

- Internetinio kurso rengimas yra brangesnis nei tradicinio kurso.
- Aukšto našumo technologinių išteklių trūkumas, optimalus, lėtas interneto ryšys.
- Yra tam tikrų problemų, susijusių su tiesioginiu bendravimu, būtinu socializacijai palaikyti.
- Ne visi kursai gali būti teikiami e. mokymosi platformose.
- Studentai privalo turėti kompiuterinių įgūdžių.
- Studentai turi būti labai motyvuoti dalyvauti internetiniuose kursuose.

1 tema: Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai

Sinchroninis mokymasis

Už

- Studentai gali lengvai bendrauti su dėstytojais ir kitais besimokančiais, todėl galima vykdyti veiklas grupėse.
- Sinchroninis mokymasis vyksta realiuoju laiku, todėl studentai gali iš karto gauti grįžtamąjį ryšį ir dalintis savo idėjomis, nuomone.
- Jei studentams kyla sunkumų nagrinėjant kurso medžiagą, sinchroninio mokymosi metu jie gali užduoti klausimus ir gauti atsakymus.

Prieš

- Sinchroninio mokymosi metu studentai turi būti prisijungę tam tikru laiku, todėl jie turi laikytis tam tikro tvarkaraščio.
- Studentai negali naudotis medžiaga kur nori ir kada nori.
- Studentai gali jausti dėmesio stoką.
- Studentų mokymasis labiau priklauso nuo dėstytojo įsitraukimo nei nuo pačių studentų.

1 tema: Kas yra elektroninis mokymasis? Nauda ir iššūkiai

Asinchroninis mokymasis

Už

- Asinchroninis mokymasis užtikrina lankstumą.
- Asinchroniniu būdu besimokantys studentai mokosi norimu tempu, pasirinktu laiku ir bet kurioje vietoje.
- Mokydamiesi asinchroniniu būdu studentai turi daugiau laiko apgalvoti pateiktą mokymosi medžiagą, todėl tikėtina, kad jie geriau ją suvoks.

Prieš

- Asinchroninio mokymosi metu bendravimas su kurso dėstytoju gali būti ribotas. Atsakymai į klausimus nepateikiami realiuoju laiku.
- Dėl bendravimo su dėstytoju ir kitais besimokančiais trūkumo gali atsirasti vienišumo jausmas, todėl gali trūkti motyvacijos ir susidomėjimo kursais.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Besimokančiųjų tipai

1. Besimokantysis audialas: *mokosi klausydamasis*, ką sako kiti, ir *kalbėdamas* apie tai, ko mokosi.
2. Besimokantysis vizualas *mokosi matydamas*.
3. Besimokantysis kinestetikas *geriausiai mokosi veikdamas* ir *judėdamas*.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Besimokantysis audialas

Savybės

- Jiems naudinga klausytis paskaitų ir dalyvauti grupinėse diskusijose.
- Jiems naudinga klausytis garso įrašų.
- Kai nori ką nors įsiminti, jie dažnai tai garsiai pakartoja.
- Jie geriausiai mokosi tada, kai bendrauja su kitais klausydamiesi ir(arba) kalbėdami.

Kaip kurti internetines paskaitas, kurios būtų pritaikytos audialams?

- Nors didžioji dalis informacijos pateikiama vizualiai (diagramos, grafikai, paveikslėliai), dalyvavimas grupinėse ir bendradarbiavimo veiklose puikiai įgyvendinama internetu. Sukurkite studijų grupę.
- Internetiniame kurse pridėkite srautinio garso siuntimą ir sinchroninę konferenciją.
- Kurkite paskaitas naudodami daugialypės terpės sistemas, pavyzdžiui *QuickTime*, su kuria galima kurti įvairaus formato skaitmeninius vaizdo ir garso įrašus, paveikslėlius, ir įkelkite paskaitas į *YouTube*.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Besimokantysis vizualas

Savybės

- Jie labiau vertina dėstytojus, kurie naudoja vaizdines priemones (t. y. *Blackboard*, *PowerPoint* pateiktis) arba medžiagą, pavyzdžiui, filmus, vaizdo įrašus, žemėlapius, paveikslus.
- Jie gerai susieja paveiksluose ir diagramose pateiktą informaciją su tekstais.
- Jie remiasi informacija vadovėliuose ir užrašuose.
- Jie mėgsta mokytis savarankiškai, ramioje aplinkoje.

Kaip kurti internetines paskaitas, kurios būtų pritaikytos vizualams?

- Paskaitose, pranešimuose, forumuose naudokite diagramas ir paveikslėlius.
- Kai nurodote savaitės užduotis, naudokite suženklintuosius sąrašus. Tai padeda besimokantiems vizualiai „matyti“, ką reikia atlikti kiekvieną savaitę, o ne skaityti nurodymų paaiškinimus.
- Kai užduotyse pateikiate nurodymus žingsnis po žingsnio, naudokite ženklelius.
- Pateikite *PowerPoint* pateiktį su kiekvieno užduoties etapo vaizdine medžiaga.
- Sukurkite forumą, kuriame studentai galėtų aprašyti skaitomą tekstą ir(arba) užduotį, ir leiskite jiems spalvomis žymėti savo aprašus, kad besimokantieji vizualiai galėtų lengviau struktūrizuoti savo mintis.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Besimokantysis kinestetikas

Savybės

- Jie mieliau mokosi laboratorijoje, kurioje gali liesti ir judinti medžiagas.
- Jie geriau mokosi situacijose, kuriose reikia fizinio aktyvumo.
- Jie gauna daugiau naudos, kai dėstytojas auditorijoje naudoja demonstracijas.

Kaip kurti internetines paskaitas, kurios būtų pritaikytos kinestetikams?

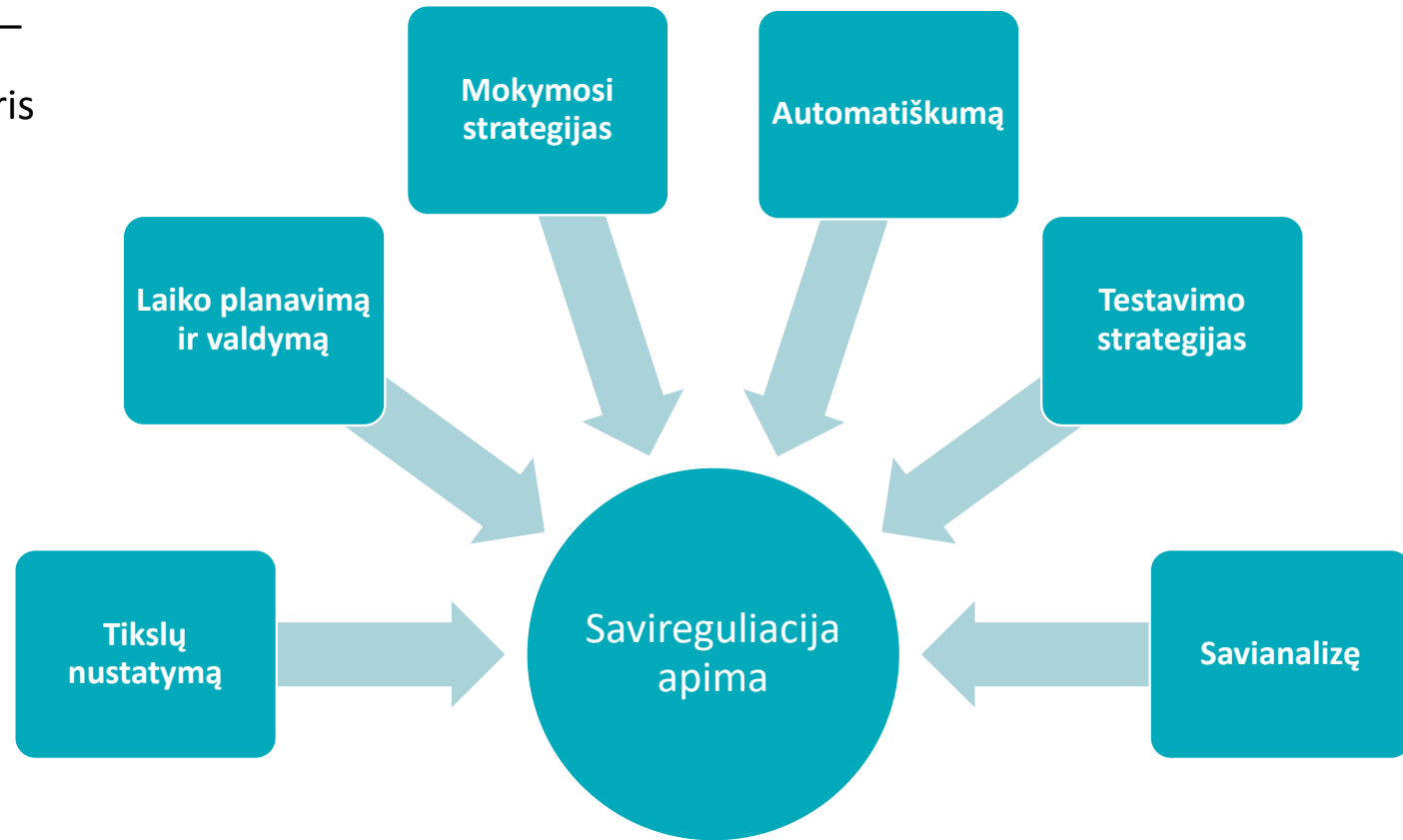
- Modeliavimas su trimatės grafikos priemonėmis atkartoja fizines demonstracijas.
- Kurkite internetinius vaizdo įrašus, kuriuose mokiniams parodoma veikla auditorijoje, arba sukurkite vaizdo įrašą, kai vedate laboratorinį užsiėmimą, o tada įrašus aptarkite internetu.
- Tekstinę užduotį pakeiskite garso ar vaido įrašu.
- Paprašykite studentų pateikti vaizdinius ar garsinius atsakymus forume.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Savireguliacija

Kas yra savireguliacija? Savireguliacija – tai integruotas mokymosi procesas, kuris apima konstruktyvaus elgesio, įtakojančio mokymąsi, ugdymą.

2 tema: Studentų ir dėstytojų vaidmuo internetinėje aplinkoje

Dėstytojo vaidmuo

Pedagogo

- Teikti grįžtamąjį ryšį ir mokyti
- Klausti
- Skatinti diskusijas
- Apibendrinti besimokančiųjų pastebėjimus
- Remtis papildomais ištekliais ar srities ekspertais.

Socialinis

- Emocinė parama
- Komunikacinė kompetencija
- Teigiamo tono pasirinkimas
- Bendravimo palaikymas

Valdymo

- Mokymosi vienetų koordinavimas
- Vertinimo užduočių koordinavimas
- Kurso struktūros peržiūra

Techninis

- Pagalba naudojantis technologijomis
- Pagalba besimokantiejiems ieškant reikalingos techninės paramos
- Technologijų atvirumo užtikrinimas

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

1. Bihevizizmas

Kaip nurodo pavadinimas, bihevizizmas susitelkia į tai, ką žmogus daro. Susiformavo iš pozitivizmo pasaulėžiūros, susijusios su priežastimis ir pasekmėmis. Po dirgiklio (pvz., maisto, skambučio) atsiranda reakcija. Švietime *bihevizizmas tiria, kaip studentai elgiasi mokydami. O tiksliau, daugiausia dėmesio skiriama stebėjimui, kaip studentai reaguoja į tam tikrus dirgiklius, kuriuos kartojant galima įvertinti, įvertinti kokybiškai, ir kiekvieną kontroliuoti.*

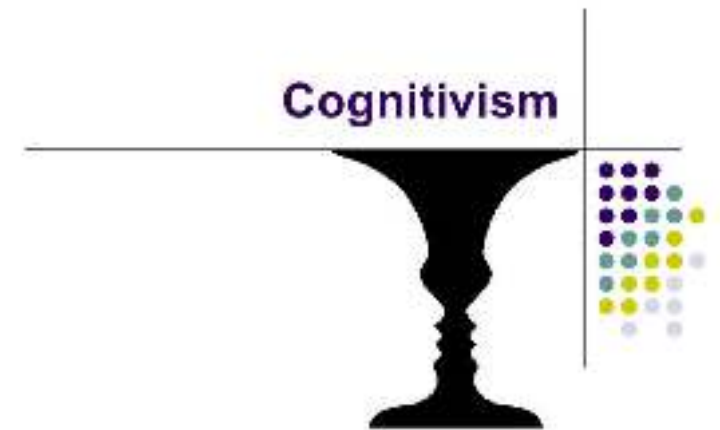

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

2. Kognityvizmas

Kognityvizmas į žmogaus mokymosi procesą žvelgia plačiau nei biheviorizmas. Kognityvizmo šalininkai teigia, kad reikia atsižvelgti ne tik į stimulus, bet ir į vidinius procesus („kognityvinius procesus“). Formuojamas požiūris, kad protas vaidina svarbų vaidmenį mokymosi procese, stengiamasi sutelkti dėmesį į tai, kas vyksta tarp aplinkos dirgiklio ir besimokančiojo atsako. Kognityvistai vartoja tokius žodžius kaip trumpalaikė atmintis, ilgalaikė atmintis, dirgikliai. Kognityvizmas susijęs su informacijos kaupimu, pritaikymu ir integravimu.

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

Kaip galima taikyti kognityvizmą internetiniuose kursuose?

Cognitivism

- vertinti informaciją ir į ją atsižvelgti;
- atgaminti turimą informaciją iš ilgalaikės atminties;
- taikyti informaciją realiajame gyvenime;
- stiprinti studentų motyvaciją;
- naudoti įvairias mokymosi strategijas ir būdus, kurie padeda prisitaikyti prie įvairių mokymosi stilių.

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

3. Konstruktyvizmas

Konstruktyvizmo teorijoje mokymasis yra efektyvesnis nei biheviorizmo ar kognityvizmo teorijose. Pagrindinė konstruktyvizmo idėja – žmogaus žinios konstruojamos tyrinėjant, kai asmenys, remdamiesi savo patirtimi konstruoja naujas žinias. Socialinio konstruktyvizmo šalininkai pabrėžia, kad žinios ir naujos idėjos kuriamos per socialinę sąveiką.

Internetinis mokymasis grindžiamas konstruktyvizmo teorija.

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

Kaip galima taikyti konstruktyvizmą internetiniuose kursuose?

- Naudoti vizualizavimo įrankius, sąvokų žemėlapių įrankius, interneto išteklius.
- Naudoti daugialypės terpės priemones, skaičiuokles, modeliavimą
- Palaikyti socialinį bendravimą ir bendradarbiavimą per forumus, internetines konferencijas.

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

E. mokymosi teorijos principai

Daugialypės terpės naudojimo principas

Modalumo principas

Sąsajos principas

Asociacijų principas

Segmentavimo principas

Signalizavimo principas

Besimokančiojo kontrolės principas

Personalizacijos principas

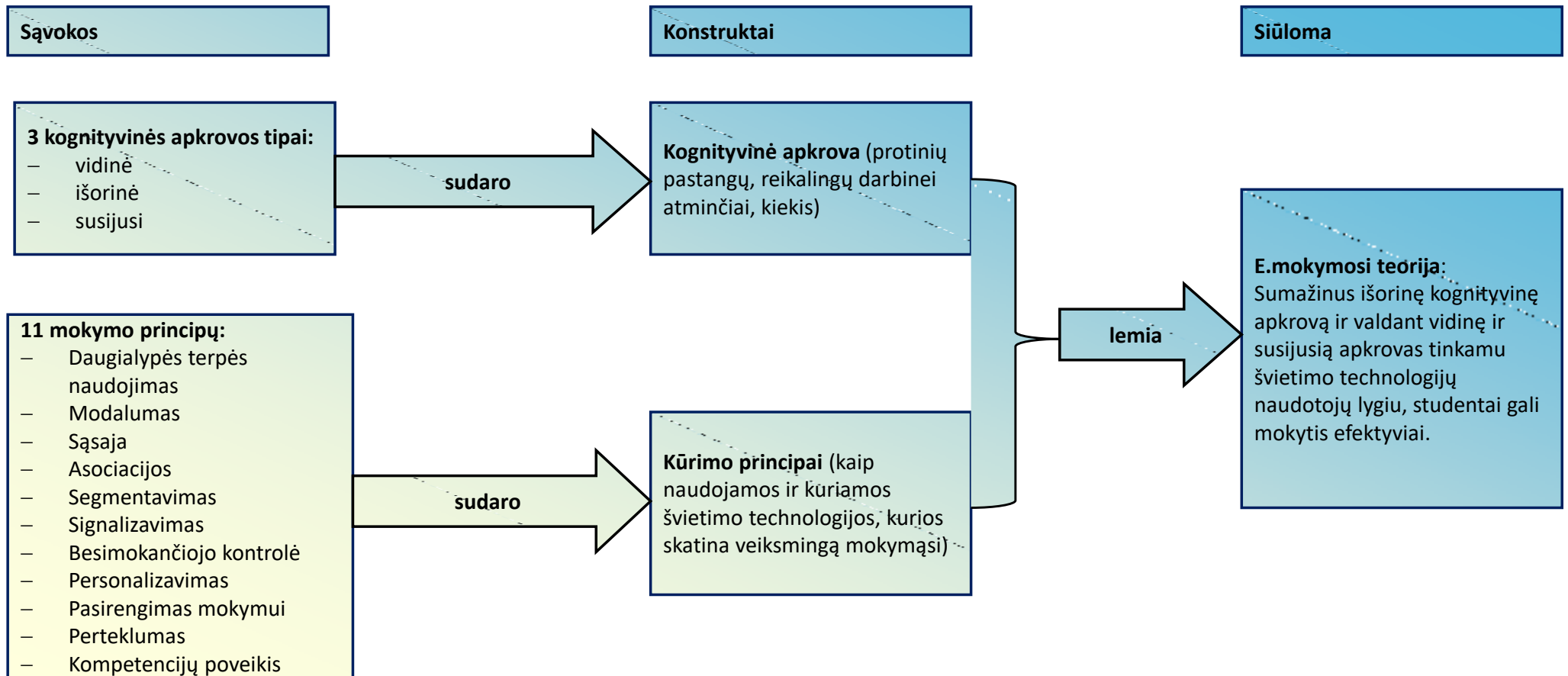
Pasirengimo mokymui principas

Perteklumo principas

Kompetencijos poveikis

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

E. Mokymosi teorijos modelis remiantis Mayer

3 tema: Mokymosi teorijos ir internetinė aplinka

Esminių veiksmų, formuojančių mokymosi internetu patirtį, konceptuali schema

